

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/940/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.V.30.499/2022/5. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Papp Gábor ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria Gfv.V.30.499/2022/5. számú végzése, valamint azzal összefüggésben a Szentesi Járásbíróság 10.P.20.346/2020/14. számú ítélete és a Szegedi Törvényszék 2.Pf.20.069/2022/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Kérelmét az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmére alapította.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság rendelkezésére álló iratok alapján az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló előzményi ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [4] Az alperes indítványozó és a felperes jogelődje között 2005. évben devizaalapú egyedi fogyasztói kölcsönszerződés jött létre személygépkocsi megvásárlása céljából. Az indítványozó kezdeményezésére a szerződő felek 2009. május 27. napján a kölcsönszerződést módosították akként, hogy a továbbiakban az árfolyamváltozás elszámolása a fix konstrukció szabályai szerint történik. Az indítványozó a perbeli szerződésből eredő fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes 2013 júliusában levélben felszólította az indítványozót a fennálló tartozás megfizetésére, majd a felhívás eredménytelensége miatt 2013. szeptember 4. napjával a kölcsönszerződést felmondta. A felmondással egyidejűleg a felperes a gépjárműre a szerződésben kikötött vételi jogát is gyakorolta és az indítványozót a gépjármű

átadására felszólította, az indítványozó azonban a gépjárművet nem adta a felperes birtokába. Ezt követően a felperes 2013. december 18. napján „szerződés elszámolás” elnevezésű levelében az indítványozót a kölcsönszerződés alapján fennálló tartozásáról értesítette. Az értesítést az indítványozó 2013. december 31. napján átvette. A felperes a perbeli kölcsönszerződés vonatkozásában a 2014. évi XL. törvény (a DH2.tv.) szerinti elszámolást elvégezte és azt az indítványozó részére megküldte. Az indítványozó az elszámoló levélben foglaltakkal szemben panaszt terjesztett elő, a Pénzügyi Békéltető Testület eljárását követően a törvényi elszámolás a DH2.tv. 38. § (6) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálnak tekintendő. Az indítványozónak a felmondás napjáig 324 784 Ft tartozása állt fenn a felperes felé, a felmondás napján esedékessé vált tartozásának összege pedig 2 949 390 Ft volt. Ekként a felmondás napján az indítványozónak 3 274 174 Ft tartozása állt fenn a felperes felé. A felmondás napját követően az indítványozónak további 65 902 Ft, az elszámolás értéknapját követően pedig további 358 493 Ft tartozása keletkezett a felperes felé. Az elszámolás értéknapját követően a felperes összesen 1 279 750 Ft-ot írt jóvá a perbeli kölcsönszerződéssel kapcsolatban az indítványozó javára, amelyből 521 589 Ft banki jóváírás, 758 161 Ft pedig a tisztességtelenül felszámított összegből a tartozásra elszámolt összeg volt. Az indítványozónak a perbeli kölcsönszerződés alapján a felperes felé fennálló tartozása ekként 2 418 819 Ft volt, amelyből 2 220 278 Ft a főkövetelés és 198 541 Ft a lejárt késedelmi kamatkövetelés.

- [5] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót szerződésből eredő követelés jogcímén a fent meghatározott összegű tőke, késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére; az indítványozó a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a peres felek között ugyanezen szerződéséből eredően az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás, továbbá a kölcsönszerződés alakiságának megsértése miatti semmisség kapcsán is folytak már le korábban peres eljárások, amely eljárások érdemben, jogerősen befejeződtek. Rámutatott, hogy a Pp. 360. § (1) bekezdése értelmében a keresettel és az ellenkövetelés fennállta tekintetében érdemben elbírált beszámítással érvényesített jog tárgyában hozott korábbi ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek – ideértve azok jogutódait is – egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessek. A bíróság a fentiek alapján az alperesnek a szerződés érvénytelenségére hivatkozó anyagi jogi kifogásait érdemben nem vizsgálta, mivel ugyanezen kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt, ugyanezen felek között folyamatban volt – az indítványozó, mint felperes által indított – perekben mind az árfolyamkockázatról való tájékoztatás nem megfelelő volta miatti, mind a kölcsönszerződés alperes általi alá nem írása miatti érvénytelenség kérdésében a bíróság már jogerős döntés hozott. Emiatt az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás

elégtelensége és az alakiság megsértésével kapcsolatos érvénytelenségi kifogásokat az újabb perben érdemben nem bírálhatta el, és az indítványozót a kereset szerint marasztalta.

- [6] A másodfokú bíróság az indítványozó fellebbezése folytán meghozott jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét – a rendelkező rész szövegezésének pontosítása mellett – helybenhagyta.
- [7] Az indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet nyújtott be. Az indítványozó a Pp. 408. § alapján kizárt felülvizsgálat engedélyezését a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)*, *b)* és *c)* pontja, valamint a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján kérte. Megsértett jogszabályként a Magyarország Alaptörvénye 25. cikke (1) és (3) bekezdését jelölte meg, utalt a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 6. pontjában felsorolt elvekre, a 2/2014. Polgári jogegységi határozatra (a továbbiakban: 2/2014 PJE határozat), a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-ei üléséről szóló emlékeztetőjében foglaltakra, valamint a BDT2015. 3369. közzétett eseti döntésre. A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, mint érdemi elbírálásra alkalmatlant, visszautasította. Kifejtette, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben – egyebek mellett – meg kell jelölni az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, a megsértett jogszabályhely pontos megjelölésével; azonban az indítványozó kérelme ezen feltételt nem teljesítette. Mindezekre tekintettel az indítványozó felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét a Pp. 410. § (4) bekezdése [a törvényi feltételek hiánya] alapján visszautasította.
- [8] Az indítványozó ezt követően az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybírósághoz. Indítványában, valamint annak hiánypótlási felhívást követő kiegészítésében rögzített álláspontja szerint a Kúria visszautasító végzése alaptörvény-ellenes, sérti a tisztességes eljáráshoz (bírósághoz fordulás joga) és a tulajdonhoz való jogát. Kifejtette, hogy „Indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény 28. cikke előírja, hogy a bíróságoknak a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmeznie. Indítványozó álláspontja szerint ez azt is jelenti, hogy a jogállamiságra, jogbiztonságra és a tisztességes eljárás elveire való tekintettel kellett volna döntenie a Kúriának akkor, amikor döntött a felülvizsgálat befogadásáról. A jogbiztonság és tisztességes eljárás alapján észlelnie kellett volna, hogy már van egy kiforrott és EU által is megtámogatott precedens az olyan ügyekre, mint az indítványozó ügye, ennek a precedensnek az alsóbb fokú bíróságok eljárás nem felelt meg, ezért mindenképp be kellett volna fogadnia. Az tehát, hogy ezekre az alaptörvényi elvekre a Kúria nem volt figyelemmel, érdemben befolyásolta döntését. Ha figyelemmel lett volna rájuk, és észleli, hogy a jogbiztonság jegyében be kell fogadnia a felülvizsgálatot, akkor járt volna el az Alaptörvénnyel összhangban.” Ezzel összefüggésben az indítványozó az Alkotmánybíróság gyakorlatából idézett néhány, az általa hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekkel kapcsolatos lényeges megállapítást, továbbá – megismételve e körben a felülvizsgálati kérelmében is

előadottakat – azzal összefüggésben is adott elő (alapvetően szakjogi tartalmú) érvelést, hogy véleménye szerint beadványa alapján a Kúriának miért kellett volna megállapítania a felülvizsgálat kivételes engedélyezéséhez szükséges törvényi feltételek [Pp. 409. § (2) bekezdés a)–c) pontjai] fennálltát.

- [9] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] 3.1. A Kúria az indítványozó felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét a Pp. 410. § (4) bekezdése alapján – a kérelem törvényi feltételeknek való meg nem felelésére tekintettel – visszautasította, tekintettel arra, hogy a kérelem formai szempontból hiányos, érdemben el nem bírálható volt.
- [11] A Kúria felülvizsgálat engedélyezését visszautasító végzése az Abtv. 27. § (1) bekezdésében írt, a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható; ugyanakkor nem tekinthető az Abtv. 27. §-a alapján az ügy érdemében hozott döntésnek {3112/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [16]}. Ez egyben azt is jelenti, hogy az alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az alapügy érdemében hozott döntésnek a másodfokú ítélet tekinthető.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [13] Az indítványozó a másodfokú ítéletet 2022. június 25. napján, a Kúria támadott végzését 2023. február 27. napján vette át. Alkotmányjogi panaszát e döntéssel összefüggésben a határozat átvételéhez képest határidőben, 2023. április 26. napján terjesztette elő az elsőfokú bíróság útján.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alapügyben hozott törvényszéki ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte. Tekintettel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását visszautasította, a jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az alapügy érdemében hozott döntésnek a törvényszéki jogerős ítélet tekinthető. Az Ügyrend 32. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok esetében a jogorvoslati lehetőségek kimerítésének kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra, mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz ezért a jogerős döntéssel szemben akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati kérelem vagy indítvány benyújtását is lehetővé teszi, de az indítványozó ezzel a lehetőséggel nem él. Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg. Erre tekintettel,

ha az indítványozó a felülvizsgálat lehetőségét kimeríti, a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott döntés tartalma az Alkotmánybíróság eljárására is kihat. Ha a felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálásra alkalmas, és azt a Kúria érdemben vizsgálja, az Alkotmánybíróság a felülvizsgálati eljárásban hozott döntést a jogerős döntésre is kiterjedően vizsgálhatja. Abban az esetben azonban, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak abban az esetben vizsgálhatja, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása {lásd: Ügyrend 32. § (5) bekezdés; legutóbb pl. 3095/2024. (II. 29.) AB végzés, Indokolás [34]–[35]}.

- [15] Jelen ügyben az indítványozó a jogerős döntést határidőben nem támadta meg alkotmányjogi panasszal; a Kúria pedig a felülvizsgálati kérelmet formai okból, a Pp. 410. § (4) bekezdése szerinti felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem törvényi feltételeknek való meg nem felelése miatt – tehát nem mérlegelési jogkörben – utasította vissza.
- [16] Mindezek miatt a másodfokú ítéletet (és ezáltal az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy érdemével kapcsolatos indítványozói hivatkozásokat) az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta. Az Alkotmánybíróság ezért a továbbiakban az alkotmányjogi panasz befogadhatósága feltételeit kizárólag a Kúria támadott végzése tekintetében értékelte.
- [17] 3.2. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, a jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben – a Kúriának a felülvizsgálat engedélyezése tárgyában hozott végzéséhez képest határidőben – terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.
- [18] 3.3. Az indítványa kiegészítésében az indítványozó ugyan petitum-szerűen kizárólag az első- és másodfokú bíróságok által hozott ítéletek megsemmisítését kérte, azonban tekintettel arra, hogy eredeti indítványában még a Kúria végzését is feltüntette a megsemmisíteni kért bírói döntések között, indítványkiegészítésében pedig nem nyilatkozott arról, hogy ezen eredeti kérelmét ne tartaná fenn; ugyanakkor a beadvány indokolása továbbra is elsődlegesen a Kúria döntésével szembeni érveket tartalmazott, a jelen ügy kapcsán az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az indítvány – összességében – megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) és f) pontjában írt, a vizsgálandó bírói döntés megjelölésére, illetve ezen döntés megsemmisítésének indítványozására vonatkozó kötelezettségeknek.

[19] Az alkotmányjogi panasz azonban egyéb okból, ezzel együtt sem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – szintén a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítványozó ugyanis a Kúria támadott végzése vonatkozásában nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető érvelést. Az alapbeadvány, valamint annak kiegészítése tartalmaz arra nézve – alapvetően egyébként szakjoginak tekintendő – érvelést, hogy az indítványozó szerint a felülvizsgálati kérelmében és az annak engedélyezése iránti kérelmében írtak álláspontja szerint miként felelnek meg a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)–c)* pontjaiban és a (3) bekezdésben írt azon törvényi indokoknak, amelyek alapján az egyébként kizárt felülvizsgálat kivételesen engedélyezhető, illetve engedélyezendő [a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása; a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége; az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége; valamint a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés]. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy a Kúria nem a fenti rendelkezésekben írt, hanem a 410. § (2) bekezdés *b)* pontjában, egy taxatív felsorolás egyik elemeként rögzített kötelező tartalmi elem [az ügy érdemére kiható jogszabálysértés, a megsértett jogszabály pontos megjelölése] hiánya okán (mérlegelési lehetőség nélkül) utasította vissza az engedélyezés iránti kérelmet. A Kúria rögzítette, hogy „[a] Pp. 410. § (2) bekezdés *b)* pontja az engedélyezés iránti kérelem tartalmával kapcsolatban valamennyi engedélyezési okra alapított kérelem esetén érvényesülő követelményként rögzíti, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben – egyebek mellett – meg kell jelölni az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, a megsértett jogszabályhely pontos megjelölésével. Az alperes kérelme ezen feltételt nem teljesíti. A felülvizsgálati engedélyezése iránti kérelem megsértett jogszabályhelyet nem tartalmaz, az Alaptörvény a Nemzeti Hitvallás utolsó előtti bekezdése szerint a jogrend alapja, ugyanakkor az Alapvetés C) cikk (3) bekezdése, az R) cikk (2) bekezdése és a T) cikk (2)–(3) bekezdése alapján az Alaptörvény nem jogszabály, mint ahogy a T) cikk (2) bekezdése értelmében a kúriai iránymutatások, kollégiumi vélemények, jogegységi határozatok, ítéletek, továbbá a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-ei üléséről készült emlékeztetője sem.” Mivel pedig az alkotmányjogi panasz egyáltalán nem tartalmaz semmilyen (még egy esetlegesen a későbbiekben szakjoginak minősülő) érvelést sem arra nézve, hogy a Kúria ezen megállapítása – amelyre az indítványozó számára sérelmes visszautasító döntését valójában alapozta – miért, és mennyiben lett volna ellentétes az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel, az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában a határozott kérelem kapcsán kötelezően előírt feltétel hiányában érdemi vizsgálatot az indítványozónak a Kúria végzésével kapcsolatos kérelme vonatkozásában sem folytathatott.

[20] Az Alkotmánybíróság mindezek mellett a jelen ügy kapcsán emlékeztet arra is, hogy következetes gyakorlata szerint annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem

érdemi elbírálásának előfeltételei fennállnak-e vagy sem, illetőleg a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásra alkalmas-e vagy sem, alapvetően egyébként sem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági, hanem az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül eső szakjogi-törvényértelmezési kérdés (lásd például: 3068/2023. (II. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3333/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [24]); a kúriai joggyakorlat más döntésektől való eltérésének állítása pedig szintén nem alkotmányjogi, hanem az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének megfelelően a Kúria hatáskörébe tartozó jogegységi kérdésnek tekinthető.

[21] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítvány nem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mivel – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya (lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]).

[22] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. május 7.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró